

Ekokem-Palvelu Oy
PL 181
11101 Riihimäki

Teollisuusjätteen käsittely- ja kierrätyskeskuksen laajennus, Kuuloja

LAUSUNTO YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTA

Ekokem-Palvelu Oy on toimittanut 9.12.2008 Hämeen ympäristökeskukseen ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaisen arviointiohjelman (YVA-ohjelman), joka koskee teollisuusjätteen käsittely- ja kierrätyskeskuksen laajennusta Hausjärven Kuulojalla. YVA-ohjelman on hankkeesta vastaavan konsulttina laatinut Ramboll Finlad Oy. Hämeen ympäristökeskus toimii hankkeessa yhteysviranomaisena ja antaa YVA-ohjelmasta yhteysviranomaisen lausunnon. Näiden tahojen yhteystiedot ovat seuraavat:

Ekokem-Palvelu Oy, PL 181, Kuulojankatu 1, 11101 Riihimäki

Ramboll Finland Oy, Terveystie 2, 15860 Hollola

Hämeen ympäristökeskus, Lahden toimipaikka, PL 29, Vesijärvenkatu 11 A, 15141 Lahti.

Hanketiedot

Ekokem-Palvelun laajennusalueiden pinta-ala on noin 10 hehtaaria. Uuteen kokonaisuuteen sisältyvät mm. jätteenkäsittelyalueen ja hallin laajennus, uuden loppusijoitusalueen rakentaminen, suotovesien varastointi ja käsittely, varikkoalue sekä suojavallien, pysäköintialueiden ja teiden rakentamista. Alueella käsitellään enintään 380 000 tonnia jätteitä vuodessa. Vastaanotettavien jätteiden esikäsittelymenetelmiä ovat lajittelu, seulonta, murskaus, pesu, kuivaus, kuonan käsittely ja välivarastointi, jätteiden käsittelymenetelmiä puolestaan stabilointi, alipainekäsittely, biologinen käsittely, CCA-puun murskaus, yhdyskuntajätteen paalaus ja hyödyntämiskelvottomien jätejakeiden loppusijoitus kaatopaikalle. Arvioitavat vaihtoehdot ovat VE 0 hanketta ei toteuteta ja VE1 tehdään jätteenkäsittelykeskus loppusijoitusalueineen. VE 1:ssä on alavaihtoehtoja, joiden mukaan jätevedet puhdistetaan ja johdetaan 1) viemäriin, 2) Ekokemin prosessivedeksi ja ylijäävä osuus ympäristöön tai 3) ympäristöön.

Suoritemaksu (hankkeesta vastaavalle)

5 450 €

- Birger Jaarlin katu 13 · PL 131, 13101 Hämeenlinna · www.ymparisto.fi/ham
- Birger Jaarlin katu 13 · PB 131, FI-13101 Tavastehus, Finland · www.miljo.fi/ham
- Vesijärvenkatu 11 A · PL 29, 15141 Lahti · www.ymparisto.fi/ham
- Vesijärvenkatu 11 A · PB 29, FI-15141 Lahti, Finland · www.miljo.fi/ham

YVA-menettely

YVA-menettelyä on tässä hankkeessa sovellettava YVA-asetuksen 6 §n hankeluettelon 11 a) ja b)-kohdan perusteella.

YVA-menettely alkoi, kun hankkeesta vastaava Ekokem-palvelu Oy toimitti YVA-ohjelman yhteysviranomaisena toimivalle Hämeen ympäristökeskukselle. YVA-ohjelma on hankkeesta vastaavan suunnitelma siitä, mitä vaihtoehtoja hankkeella on ja mitä ympäristövaikutuksia aiotaan selvittää ja millä menetelmillä. Ympäristökeskus kuulutti YVA-ohjelman nähtävillä olosta ja toimitti sen nähtävillä. Kaikki, joiden oloihin tai etuihin hanke voi vaikuttaa, samoin kuin ne yhteisöt ja säätiöt, joiden toimialaa hankkeen vaikutukset saattavat koskea, voivat ilmaista mielipiteensä arviointiohjelmasta. Ympäristökeskus myös pyysi arviointiohjelmasta lausunnot.

Saatuana mielipiteet ja lausunnot ympäristökeskus antaa YVA-ohjelmasta ja sen tarkistustarpeista lausunnon hankkeesta vastaavalle. Hankkeesta vastaava tekee tarvittavat ympäristöselvitykset YVA-ohjelman ja yhteysviranomaisen lausunnon mukaisesti ja kokoaa tiedot YVA-selostukseksi. Tässä hankkeessa sen on arvioitu valmistuvan alkukesästä. YVA-selostuksesta pyydetään lausunnot ja mielipiteet ja pidetään yleisötilaisuus vastaavalla tavalla kuin YVA-ohjelmasta. Ympäristökeskus antaa lopuksi lausunnon arviointiselostuksesta ja sen riittävydestä.

Hankkeen edellyttämät luvat

Viranomainen ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen ennen kuin se on saanut käyttöönsä arviointiselostuksen ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon. Tämä koskee paitsi hankkeen ympäristölupaa myös muita sen toteuttamisen edellyttämiä lupia. Hanketta koskevasta lupapäätöksestä tai muusta päätöksestä on käytävä ilmi, kuinka arviointiselostus ja yhteysviranomaisen siitä antama lausunto on otettu huomioon.

Eri menettelyiden yhteensovittaminen

Hanke edellyttää asemakaavan muutosta ja laajennusta. Asemakaava-asiaa esitellään YVAn yleisötilaisuuksissa, jos se on aikataulullisesti mahdollista.

Arviointiohjelmasta tiedottaminen ja kuuleminen

YVA-ohjelman nähtävillä olosta kuulutettiin Aamupostissa 14.12.2008 ja Etelä-Hämeen Lehdessä 11.12.2008. Kuulutus ja YVA-ohjelma olivat nähtävillä Riihimäen kaupungintalossa ja Hausjärven kunnanvirastossa 15.12.2008 – 12.2.2009. YVA-ohjelma oli nähtävillä myös Riihimäen ja Hausjärven pääkirjastoissa sekä Hikiän ja Ryttylän kirjastoissa. Kuulutus on sähköisesti ympäristöhallinnon verkkosivuilla osoitteessa www.ymparisto.fi/ham > Ajankoh-taista > Kuulutukset. YVA-ohjelma on sähköisesti samoilla verkkosivuilla osoitteessa www.ymparisto.fi/ham/yva > Vireillä olevat YVA-hankkeet. Hankkeesta pidettiin yleisötilaisuus yhdessä Ekokem Oy Ab:n jätteen energia-käytön laajennuksen YVA-hankkeen kanssa 17.12.2008.

Arviointiohjelmasta pyydettiin lausunnot Hausjärven kunnanhallitukselta, Riihimäen kaupunginhallitukselta, Riihimäen seudun terveyskeskuksen kuntayhtymältä, Hämeen liitolta ja Hämeen tiepiiriltä.

Yhteenveto annetuista lausunnoista ja mielipiteistä

Jos mielipiteessä on otettu kantaa sekä Ekokemin että Ekokem-Palvelun hankkeeseen, tähän yhteenvetoon on otettu siitä lähinnä vain Ekokem-Palvelun hanketta koskeva osuus.

Hausjärven kunnanhallitus toteaa, että arviointiohjelmassa on esitetty vaihtoehdon VE1 alavaihtoehtoina tarkasteltavaksi vesien puhdistusta ja johtamista 1) viemäriin, 2) Ekokemin prosessivedeksi ja ylijäävä osuus ympäristöön ja 3) ympäristöön. Näiden alavaihtoehtojen osalta tulee arvioinnissa esittää käytettävät puhdistusmenetelmät ja arvioida niiden aiheuttamat ympäristövaikutukset. Erityisesti tulee ottaa huomioon vesienkäsittelyn toimivuus myös poikkeuksellisissa tilanteissa, kuten rankkasateiden aikana. Nykytilan kuvauksessa pintavesien laatua tulisi kuvata tarkemmin kuin toteamalla, ettei Ekokemin toiminnalla ole ollut selkeästi havaittavaa vaikutusta ympäröivien ojien eikä sedimentin laatuun.

Riihimäen kaupunginhallitus katsoo, että harjoitettu toiminta muuttuu ja laajenee oleellisesti nykyiseen toimintaan verrattuna. Ohjelman mukaan alueella on tarkoitus käsitellä pääasiassa teollisuusjätettä. Myös merkittäviä määriä yhdyskuntajätettä esitetään käsiteltäväksi tai välivarastoitavaksi. Etenkin siltä osin kun on kyse uudesta toiminnasta, ei käsiteltävien jätteiden laatua, käsittelyä ja varastointia ole kuvattu riittävän tarkasti, jotta vaikutusten arviointia olisi mahdollista tehdä luotettavasti. Tietoja on tältä osin täydennettävä. Epäselväksi jää mm. se, mitä jätteitä alueella välivarastoidaan ja millaisia rakenteita käytetään (esim. tapahtuuko hallissa vai kentillä). Myöskään yhdyskuntajätteen laatua ja käsittelyä ei kuvata riittävän tarkasti. Tavanomainen paalattu jäte (yhdyskunta- ja teollisuusjätettä) on liian ylimalkainen kuvaus käsiteltävälle jätteelle. Samoin kompostoitavien jätteiden kuvaus on liian ylimalkainen. Epäselväksi jää mm. se, mitä orgaanisia aineksia sisältävä kompostoitava jäte on (sisältääkö esim. elintarvikejätettä). Hajuhaittaa aiheuttavaa kompostointia tai muuta jätteiden käsittelyä tai varastointia ei alueella tule tehdä. Haittaeläinten torjunta ja hajuhaittojen ehkäisy on otettava huomioon jatkotyössä. CCA-puun murskauksesta aiheutuu pölyämisen seurauksena päästöjä ympäristöön, myös sadevesien mukana huuhtoutuu haitallisia aineita. Ekokemin alueella CCA-puun varastoinnista on aiheutunut sateella jätevesiin mm. arseenipitoisuuden ylityksiä. Päästöjen ehkäisemiseksi CCA-puun käsittelyn tulisi tapahtua hallissa ja puun varastoinnin peitettyinä. Myös muiden pölyävien jättejakeiden käsittely on järjestettävä siten, että haitta-aineet eivät pääse leviämään ympäristöön. Alueelta syntyvien hulevesien määrän lisääntyminen ei saa kuormittaa liikaa Ekokemin jätevesien käsittelyä ja sitä kautta Riihimäen kaupungin jätevedenpuhdistamo. Ekokemin jätevesikäsittelyn kapasiteetin riittävyys alueelta syntyvälle vesimäärälle on varmistettava, jos vesiä aiotaan johtaa Ekokemin jätevesien käsittelyyn. Myös vaikutukset Riihimäen kaupungin jäteveden puhdistamolle ja verkostolle on arvioitava. Kuljetusten vaikutuksia tulisi myös arvioida ja esittää kartalla se alue, josta jätteitä aiotaan tuoda käsiteltäväksi. Kestävän kehityksen näkökulmasta liiallinen jätteiden käsittelyn keskittäminen on ongelmallista, koska se pidentää kuljetusmatkoja ja aiheuttaa mm. kasvihuonekaasupäästöjen lisääntymistä. Vaikutusten arvioinnin perusteella tulisi löytää optimaalinen alue, josta jätteitä on estävää tuoda käsiteltäväksi.

Riihimäen seudun terveystieteiden kuntayhtymä toteaa, että yhdyskuntajätteen käsittelytoimintaa ei ole kuvattu arviointiohjelmassa riittävästi.

Hämeen liitto toteaa, että käsittelyalue on sijainniltaan maakuntakaavan päämaankäytön mukainen. Alue sijoittuu maakuntakaavassa TT-alueelle: ympäristövaikutuksiltaan merkittävien teollisuustoimintojen alue. Käsittelykeskus rajoittuu kantatie 54:ään muodostaen huomattavan tienvarsinäkymään vaikuttavan tekijän. Tämä on tärkeää ottaa huomioon alueen toteutuksessa ja myös vaikutusten arvioinnissa. Kantatietä 54 tullaan todennäköisesti tulevaisuudessa merkittävästi parantamaan itä-länsi-suuntaisena väylänä ja rakentamaan alueelle eritasoliittymä. Myös nämä tekijät on syytä ottaa huomioon alueen yksityiskohtaisessa suunnittelussa ja myös vaikutusten arvioinnissa. Ohjelman mukaan alueella tullaan käsittelemään myös lietteitä ja nestemäisiä jätteitä. Ohjelmassa niiden käsittely ja vaikutusten arviointi jää hieman epäselväksi. Hanke on tärkeä ja tukee kestävä jätepolitiikkaa ja edistää jätteiden hyötykäyttöä.

Henkilöt A ja B kannattavat teollisuusalueen lähiasukkaina ja alkutuotannon harjoittajina ensisijaisesti vaihtoehtoa VE 0 eli että teollisuusjätteen käsittely- ja kierrätyskeskuksen laajennusta ei toteuteta lainkaan. Jos VE1 toteutuu, kirjoittajat haluavat otettavan huomioon, että Ekokem-konsernin teollisuusalue Riihimäki-Hausjärvi-alueella on merkittävä hankalien ja vaarallisten jätteiden hävittäjä. Toiminta on merkittävän riskialtis erilaisille häiriöille jätteenkäsittelyn eri vaiheissa. Toimintaa laajennettaessa ja kehitettäessä pitää erityisesti ottaa huomioon lähialueen väestöön ja luontoon vähäisimmässäkkin määrin kohdistuvat uhat ja riskitekijät. Nyt suunnitellussa laajennuksessa ei tule toteuttaa mitään lähiympäristöön tai ihmisiin kohdistuvaa riskitekijää. Ensisijaisesti tulee huolehtia, että alueelta syntyvät valumat ja puhdistetut jätevedet johdetaan kokonaan Ekokemin prosessivedeksi, ympäristöön jätevesiä ei pidä lainkaan johtaa.

Henkilöiden C ja D mielipide teollisuusjätteen käsittely- ja kierrätyskeskuksen laajennuksesta on ehdottoman kielteinen. Heidän näkemyksensä mukaan VE 0 on ainoa mahdollinen. Jos Ekokem katsoo tarvitsevansa lisää alueita teollisuusjätteen käsittelyyn ja ongelmajätteen loppusijoitukselle, ne pitää rajoittaa nykyiselle Ekokemin tai Riihimäen alueelle. Kirjoittajien mielestä Hausjärven ei tarvitse ryhtyä Ekokemin kaatopaikaksi ja ottaa lisää alueelleen tulevia haittoja.

Henkilön E mielestä jätteenkäsittelyalueen laajentamiselle ei ole perusteita. Mielipiteessä on otettu kantaa pääosin jätteenpolttohankkeeseen.

Hyvinkään ympäristönsuojeluyhdistys ry on ottanut kantaa sekä jätevoimalaan että Kuulojan käsittelykeskukseen. Kuulojaa koskevat lähinnä seuraavat seikat: Vesistöihin, kuten Vantaanjokeen, pääkaupunkiseudun varavesijärjestelmään, ei saa päästä jätevesiä tehdasalueelta eikä Kuulojan varastointi- ja murskausalueelta. Riihimäen jätevedenpuhdistamon kapasiteetti ei riitä Ekokemin jätevesien puhdistamiseen. Nykyäänkin rankkasateiden aikana Riihimäeltä joudutaan juoksuttamaan osittain puhdistamattomia jätevesiä Vantaaseen. Ekokemiltä kaupungin puhdistamolle tulevissa jäte- ja hulevesissä ei saa olla myrkyllisiä tai haitallisia aineita. Pitää selvittää, kuinka päästöt estetään. Kuulojan alueelle suunniteltujen varastointi-, käsittely- ja murskauslaitosten alueelta ei saa päästä pölyjä (esim. CCA-puusta) ympäristöön eikä haitallisia huuhtoutumia vesistöön. Hankkeella ei saa olla haitallisia eikä maisemallisia vaikutuksia läheisille suojelualueille, ei myöskään suunnitelluilla sähkölinjoilla. Raskaan liikenteen määrä tulisi kasvamaan ja ajomatkat pitenemään laajalti Etelä-Suomen alueella. Paitsi liikenteen turvattomuus myös ilmastoon vaikut-

tavat pakokaasupäästöt (CO₂ ja NO_x) tulisivat lisääntymään. Tämä pitää selvittää YVAssa ja ottaa huomioon koko jäteketjun kuljetusten osalta.

Riihimäen seudun luonnonsuojeluyhdistys katsoo, että Ekokem-Palvelun alueesta tulee YVAssa esitetyssä muodossa Suomen suurimpiin kuuluva teollisuusjätteiden käsittelyalue. Toiminta laajenisi moninkertaiseksi nykyiseen verrattuna. Uusina toimintoina esitetään mm. kaikkein hankalimmin käsiteltäviä jätteitä, kuten CCA-puuta. CCA-puun murskauksesta voi aiheutua pölyämisen seurauksena päästöjä ympäristöön, myös sadevesien mukana huuhtoutuu haitallisia aineita ja se näkyy mm. arseenipitoisuuksissa. Päästöjen ehkäisemiseksi CCA-puun käsittelystä pitäisi joko luopua tai sen tulisi tapahtua tarkasti kontrolloituna hallissa ja puu tulisi varastoida peitettynä. Murskaimen sijoittelulla voidaan vähentää melupäästöjä. Myös muiden pölyävien jättejakeiden käsittely on järjestettävä siten, että haitta-aineet eivät pääse leviämään ympäristöön. YVA-ohjelmassa eri toimintojen sijoittuminen on hankalasti hahmotettavissa, karttaa tulisi tarkentaa ja tietoja, kuinka yhdyskuntajätettä välivarastoitaisiin, hallissa vai taivasalla. YVAssa tulisi tarkentaa myös valumavesivaikutuksia. Kuulojan laajennusalue laskee lampea kohden. Arvioinnissa pitää tarkentaa, kuinka estetään lammen saastuminen. Kuulojan alueella tapahtuvaa jätteiden käsittelyä, lietealtaiden riittävyyttä ja muutakin toimintaa ja varastointia ei ole kuvattu riittävän tarkasti, jotta vaikutusten arviointia olisi mahdollista tehdä luotettavasti. Tietoja on täydennettävä.

Uudenmaan ympäristönsuojelupiiri ry. kiinnittää huomiota hankkeen aika-tilaan. Hanketta ei tule käynnistää ennen YVA-menettelyn loppumista ja ympäristölupapäätöstä, joiden aikana kaikki ympäristövaikutukset pitää arvioida huolellisesti. Ongelmajätteen käsittelyssä pitää riskit arvioida erityisen huolellisesti. Myös hankkeen laajemmat vaikutukset luontoon ja ihmisiin pitää selvittää perusteellisesti. Hankkeen edellytyksiä pitää punnita jätelain hierarkian mukaisesti. Hankkeen nimi on harhaanjohtava. Yleisö saa tiedon hankkeen sisällöstä lähinnä YVA-ilmoituksen otsikosta, joten sen tulisi kertoa hankkeen olennainen sisältö. YVA-ilmoituksesta ei käynyt ilmi, että hankkeen tarkoituksena on myös rakentaa kaatopaikka ja loppusijoittaa ja varastoida jätettä. Alueella otetaan vastaan pääasiassa kaikkea muuta kuin teollisuusjätettä. Suurimmat jätemäärät ovat jätteenpolton ja energiantuotannon tuhkat, pilaantuneet maat, kyllästetty puu ja yhdyskuntajäte. Varsinaisen teollisuusjätteen osuus vastaanotettavasta jätteestä on 5 – 10 %. Hankkeen tarkoitus jää epäselväksi: onko tarkoituksena rakentaa kaatopaikka vai jätteenkäsittely- ja kierrätyskeskus? Ohjelmasta ilmenee, että lähes kaikilla kierrätykseen ja jätteen hyödyntämiseen liittyvillä toiminnoilla on jo ympäristölupa. YVA-hanke kohdistuukin lähes yksinomaan kaatopaikan rakentamiseen. Rakennettava 9 ha:n kaatopaikka ottaisi vastaan lähinnä Ekokemin jätteenpolttolaitosten ja ongelmajätteen hyötykäyttöön kelpaamattomia ja mm. CCA-puun suuren lisäyksen vuoksi todennäköisesti suurelta osin ongelmajätteeksi luokiteltavia tuhkia, joten hankkeessa on siis kyse ongelmajätteen kaatopaikan rakentamisesta. Miksi YVAssa on mukana toimintoja, joihin on jo ympäristölupa ja joiden rakentaminen aloitetaan heti? Yhteysviranomaisen pitää selvittää asia ja estää mahdollinen luvanvastainen toiminta. Olennaista on selvittää, mistä ja millaista jätettä ja millaiseen kierrätykseen/hyötykäyttöön soveltuvaa ja millaista käsittelyä tarvitsevaa jätettä alueelle tulee sekä jätteen kertymäalue. Selostuksessa pitää esittää arvio siitä, kuinka suuri osa kustakin alueella vastaanotettavasta jättejakeesta voitaisiin edes periaatteessa ohjata tai aiotaan ohjata kierrätykseen ja minne. Tuhkat ja kuonat läjitetään alueelle, jos 'hyötykäyttö ei ole mahdollista'. Koska ne tulevat ilmeisesti suurelta osin Ekokemin omista polttolaitok-

sista, niiden hyödyntämismahdollisuuksista täytyy jo olla tieto. Ne tuskin kelpaavat hyötykäyttöön. Käyttö kaatopaikan rakenteissa ei ole hyödyntämistä. Pilaantuneet maa-ainekset, betoni-, tiili- ja asbestijäte sekä ylijäämämassat on tarkoitus sijoittaa Kuulojan alueelle. Ohjelmasta ei löydy tietoa kierrätykseen ohjattavista jätelajeista, joten niitä ei siis ole. Ainoa varmasti ulkopuolelle käsiteltäväksi ohjattava jätejake on murskattava CCA-puu. Ekokemin polttolaitoksen viereen on tarkoitus tulla iso kaikenlaisen jätteen käsittelyyn soveltuva esikäsittelylaitos ja CCA-puun murskaus. Kuulojan alueelle ei näin ollen ole tarvetta sijoittaa lisää esikäsittelykapasiteettia. YVAssa pitää esittää seikkaperäisesti sekä Kuulojalle että Ekokem-Palveluiden ja koko Ekokem-yhtiön muualla Riihimäellä sijaitseviin toimintoihin nyt ja tulevaisuudessa tulevat jätevirrat jätelajeittain (määrä ja laatu). Lisäksi pitää yksityiskohtaisesti esittää, mitä näille jätelajeille tapahtuu. Kuulojan alueella murskattaisiin 30 000 t CCA-puuta poltettavaksi Ekokemin laitoksilla. Jätteenpolttolaitoksen murskauslaitoksella aiotaan murskata vuosittain enintään 30 000 t. Niistä tulee yhteensä 60 000 t CCA-puuta, mikä saattaa olla yli kaksi kertaa koko maassa vuosittain käytöstä poistettavan CCA-puun määrä. Näin suuren puumäärän varastointi, murskaus ja poltto samalla alueella keskittää myös puun sisältämien haitallisten aineiden päästöt. Nyt verkkoyhtiöt ohjaavat pääosan käytöstä poistettavista CCA-pylväistä uudelleenkäyttöön. YVAssa pitää selvittää mahdollisuudet vaihtoehtoihin toimintamalleihin ja niiden ympäristövaikutukset. Jos Suomen koko CCA-puun käsittely keskitetään Riihimäelle, miksi puuta murskataan kahdessa lähekkäin olevassa pisteessä? Näin sade- ja kasteluvesien ja murskauspölyn haittojen torjunta on vaikeampaa. CCA-puuta varastoidaan Kuulojalla ulkona ja puuta murskattaessa sitä kastellaan. Siitä liukenee näin maaperään ja veteen arseenia, kromia ja kuparia. Poltossa niitä päätyy ilmaan, savukaasujen puhdistusmateriaaleihin, savukaasutuhkiin ja pohjakuonaan. CCA-puun vaikutukset ympäristöön pitää selvittää perusteellisesti laajalla alueella, mukaan lukien Vantaanjoen vesistö. Kuulojan alueelle tuotaisiin vuosittain 90 000 t eri tavoin pilaantuneita maita ja ruoppausmassoja, jotka pitää tarkemmin selvittää. Yksi valtakunnallisen jätepolitiikan päätavoitteista on ollut sulkea vanhoja kaatopaikkoja ja keskittää kaatopaikkatoiminnot korkealaatuisiin yksiköihin. Kiertokapulalan alueella toimii kaatopaikkamääräysten mukainen Karanojan loppusijoitusalue, joten ei ole perusteltua rakentaa erillisiä jätteen loppusijoitusalueita. Saastuneiden maiden, jätteen ja ongelmajätteen polton tuhkien ja kuonien kaatopaikan sijoittaminen ja laajentaminen näin lähellä asutusta ja mm. Vantaanjoen valuma-alueella on vastoin kaatopaikkalainsäädännön tavoitteita, tarpeetonta ja lainvastaista. Hankkeen tarpeellisuuden arvioimiseksi pitää selvittää useita seikkoja. Hankkeen 0-vaihtoehtoa ei kuvata eikä perustella. Siihen tulee ottaa Etelä-Suomen alueellisen jättesuunnitelman ja jätelain lähtökohdat, jolloin se hankkeena aiheuttaisi huomattavasti pienemmät ympäristöhaitat ja yhteiskunnalliset kustannukset kuin 1-vaihtoehto. 1-vaihtoehdossa alueelle rakennettaisiin 9 ha:n ongelmajätteen kaatopaikka jätteenpolton tuhkien ja saastuneiden maiden läjittämiseen. Hankkeen kuvauksesta puuttuu nykyisen toiminnan kuvaus. Toteutusaiakataulu on epärealistinen hankkeen kokoon, merkittävyyteen ja selvitettäviin ympäristövaikutuksiin nähden. Hankkeen vaikutuksia ilmanlaatuun pitää tarkastella yhdessä muiden alueen toimintojen kanssa, mukaan lukien liikenne, rakentaminen ja 30 vuoden käytön päästöt. Myös kasvihuonekaasupäästöt pitää selvittää. Liikennevaikutusten arvioimiseksi pitää selvittää kaikkien Kuulojalla vastaanotettavien eri jätelajeiden kertymäalueen mukainen liikenne. Myös liikenteen osalta on tehtävä vertailu 0-vaihtoehtoon, jossa (jos se on määritelty piirin esittämällä tavalla) liikennemäärä kasvaa paljon vähemmän. YVAssa on tarkasteltava hankkeen suoria ja epäsuoria vaikutuksia elinkeinoelämään eli muiden jätteitä

kierrättävien ja hyödyntävien toiminnanharjoittajien toimintaedellytyksiin ja vaikutuksia verrattava myös 0-vaihtoehtoon. Jätteiden kierrätys työllistää tutkimusten mukaan selvästi läjitystä enemmän. Kierrätys ja saastuneiden maiden paikalla käsittely työllistävät eri puolilla aluetta, kun taas 1-vaihtoehto työllistää lähinnä Riihimäellä. Vaikutuksissa luonnonvarojen hyödyntämiseen pitää selvittää ensisijaisesti vaikutus luonnonvarojen kokonaiskulutukseen ja neitseellisten luonnonvarojen korvaamiseen kierrätetyillä sekä käytöstä poistettujen luonnonvarojen kokonaismäärä. Haitallisten vaikutusten vähentämiskeinoina pitää tarkastella mm. seuraavia: vain syntypaikalla lajitellun rakennus- ja purkujätteen vastaanottaminen, ei vastaanoteta jätekuormia, joiden sisällöstä yli 30 % on kierrätyskelpoista, CCA-puun varastointi ja käsittely vain kateuissa tiloissa ja kaikki alueelta kertyvät vedet johdetaan jäteveden puhdistamolle. Hyväksymällä polttoon vain huolellisesti syntypaikkalajiteltua, tiukat laatuvaatimukset täyttävää jätettä, jonka laatu tarkastetaan säännöllisesti, voidaan vähentää tuhkan ja kuonan määrää ja haitallisten ja hyötykäyttöä estävien aineiden pitoisuuksia niissä. JV1:ssä poltetaan ympäristöluvan mukaisesti myös ongelmajätteitä. Kuulojan 1-vaihtoehdossa pitää selvittää mahdollisuudet vähentää Ekokemin yhdyskuntajätteen polttolaitoksilta Kuulojalle tuotavan jätteen määrää ja haitallisuutta mm. määrittelemällä polttolaitoksille vastaanotettavan jätteen laatuvaatimukset.

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Edellä lyhyesti kuvatuissa arviointiohjelmasta annetuissa lausunnoissa ja mielipiteissä on paljon tietoa käytettäväksi arvioinnin toteutuksessa. Ympäristökeskus lähettää kopiot saamistaan lausunnoista ja mielipiteistä hankkeesta vastaavalle. Alkuperäiset asiakirjat säilytetään Hämeen ympäristökeskuksessa.

Arviointiohjelmassa on vaikutusalueen rajausehdotusta lukuun ottamatta kaikki YVA-asetuksen 9 §:n edellyttämät asiakohdat, mutta niiden sisältöä on tarpeen jäljempänä todetuilta osin tarkistaa. Hankkeen ja sen vaihtoehtojen vaikutukset on selvitettävä arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen lausunnon mukaisesti.

Hankkeen tavoite

Hankkeen tavoitteessa ja sisällössä on ristiriitaa. Ohjelman mukaan tavoitteena on turvata pääasiallisesti teollisuusjätteille asianmukainen käsittelymahdollisuus ja parantaa pilaantuneiden maa-ainesten vastaanotto- ja käsittelymahdollisuuksia ja lisätä jätteiden ja teollisuuden sivutuotteiden hyötykäyttöä. Huomattava osa vastaanotettavista jätteistä on arvion mukaan kuitenkin yhdyskuntajätettä tai sen poltossa syntyneitä tuhkaa ja kuonaa. Toiminnoista keskeisin ja keskuksen pinta-alasta suurin on loppusijoitusalue, jonne useimmat vastaanotettavat jätelajit päätyvät joko sellaisinaan tai jonkin (esi)käsittelyn jälkeen. Tavoitetta pitää tarkistaa suunnitellun toiminnan mukaiseksi. Hankkeen nimi ei kuvaa aiottua toimintaa.

Hankkeen kuvaus

Hanke pitää kuvata niin selkeästi ja yksityiskohtaisesti, että siitä aiheutuvien ympäristövaikutusten tunnistaminen ja selvittäminen on mahdollista. Ohjelman hankekuvausta pitää sen vuoksi selventää ja täydentää.

Hankkeen kuvauksessa vastaanotettavia jätteitä sekä käsittely- ja loppusijoitusmenetelmiä koskevat tekstiosat, taulukko ja kuvat ovat puutteellisia ja osin keskenään ristiriitaisia. Esimerkiksi lietteistä ei kerrota, muodostuvatko ne omassa toiminnassa vai tuodaanko ne muualta ja mistä muualta ja kuinka niitä käsitellään. Yhdyskuntajätteen paalaus ei näy kuvassa 4-2 eikä siitä ole lain-

kaan sanallista selostusta. Vastaanotettavien jätteiden kuvaukset pitää esittää niin yksityiskohtaisesti, että selvästi ilmenee, millaisesta jätteestä on kyse, jätteen alkuperä ja/tai miltä alueelta se kerätään. Kustakin jätteestä tulee selvittää myös sen aiottu käsittelyprosessi.

Hankkeen tavoitteena on kierrättää ja hyödyntää mahdollisimman suuri osa jätteistä niin, että loppusijoitus on aina viimeinen vaihtoehto. Sen vuoksi on erityisen tärkeää arvioida ja esittää käsittelykeskuksen alueelle saapuvat ja sieltä lähtevät eri jätelajien materiaalivirrat.

Alueelle toimitettavan jätteen maksimikäsittelykapasiteetit ja niiden mitoitusperusteet pitää ilmoittaa käsittelymenetelmittäin, mukaan lukien loppusijoitus. Kaikki käsittelymenetelmät pitää kuvata yksityiskohtaisesti, mukaan lukien tiedot siitä, tapahtuvatko ne hallissa vai kattamattomassa tilassa ja millaisia rakenteellisia ratkaisuja ne edellyttävät. Kaatopaikasta pitää esittää luokka (tavanomainen/ongelmajäte), osa-alueet ja täyttöjärjestys, rakenteet, täyttökemikaali, jätetäytön tilavuus ja korkeus sekä arvioitu täyttöaika.

Alueella tapahtuvaa jätteiden varastointia pitää tarkentaa. On kuvattava eri jätelajien varastointipaikat, varastoinnin edellyttämät rakenteet ja varastointimäärät, samoin kuin varastoinnin kesto: mihin vuodenaikaan ja kuinka pitkiä aikoja kunkin tyyppisiä jätteitä varastoidaan. Onko varastointitarve sidoksissa esimerkiksi kesäaikaan?

Hyötykäyttö omissa rakenteissa -luvussa on vanhentuneita viittauksia voimakkaasti ja lievästi pilaantuneisiin maihin. Rakenteisiin käytettävien voimakkaasti pilaantuneiden maiden todetaan täyttävän kaatopaikkakelpoisuusstandardit. Kaatopaikkakelpoisuusstandardeita on olemassa sekä pysyväille, tavanomaiselle että ongelmajätteelle, mutta tekstissä ei ole täsmennetty, mitä em. standardeista tarkoitetaan. Selostuksessa viittausten tulee olla yksiselitteisiä.

Ohjelman mukaan kunkin käsittelyalueen jätevedet kerätään erikseen käsittelyyn eli joko Ekokemin raakavesiprosessiin tai puhdistuksen kautta viemäriin. Selostukseen pitää täsmentää eri käsittely- ja sijoitusalueilta muodostuvien jätevesien määrä ja laatu, vesien keräily ja poisjohtaminen ja käytettävät puhdistusmenetelmät käsittelyalueittain. Lisäksi pitää kuvata Ekokemin raakavesiprosessin keskeinen sisältö, kuten siihen kuuluvat vesienkäsittelyn prosessiyksiköt.

Liikenteen määrää kuvaava taulukko 5-1 on epäselvä. Liikenteen nykytila ja hankkeen vaikutukset liikenteeseen pitää esittää selvästi ja eritellysti. Myös alueen sisäinen liikenne Ekokemin ja Ekokem-Palvelun välillä pitää eritellä.

Toimintojen sijoittumista esittävä kuva ja teksti ovat epäselviä, sekavia ja vaikeaselkoisia. Selostuksessa ne pitää esittää kunnollisella kuvalla ja selkeällä tekstillä, joista lukija saa vaivattomasti kokonaiskuvan alueen toiminnoista ja niiden sijoittumisesta.

Selostuksessa pitää esittää selvästi myös hankkeen yhteys Ekokemin energiankäytön laajennushankkeisiin. Hankkeiden toisiinsa selvästi sidoksissa olevia toimintoja ja/tai keskinäisiä materiaalivirtoja ovat ainakin CCA-puun vastaanotto ja murskaus, (paalattujen) jätteiden varastointi alueilla sekä tuhkat, kuonat ja savukaasujen puhdistusjätteet. Keskinäisten materiaalivirtojen määrät pitää esittää.

Hankekuvaukseen kuuluu myös sellainen rakennusvaiheen kuvaus, että rakennusvaiheen vaikutukset voidaan tunnistaa ja arvioida. Kuvauksesta puuttuu arvio alueen käyttöiästä ja esimerkiksi loppusijoitusalueen riittävydestä sekä käytöstä ja vaikutuksista täyttymisen jälkeen.

Hankkeen vaihtoehdot Hankkeella on vain nollavaihtoehto ja loppusijoitusalueen sisältävä toteuttamisvaihtoehto, jonka alavaihtoehtoina tarkastellaan vesien puhdistusta ja johdattamista 1) viemäriin, 2) Ekokemin prosessivedeksi ja ylijäävä osuus ympäristöön tai 3) ympäristöön.

Nollavaihtoehdon sisältöä ei ole lainkaan määritelty eikä kuvattu. Se pitää määritellä siten, että sen ympäristövaikutukset voi arvioida kuten hankevaihtoehdossa. Nollavaihtoehto tarkoittaa käytännössä hankkeen nykyisen ympäristöluvan mukaisia jätelajeja, jätemääriä ja käsittelytoimintoja, jotka pitää kuvata.

Toteuttamisvaihtoehdon kuvauksessa pitää täsmentää alavaihtoehtoja siten, että selviää, mitkä alavaihtoehdot koskevat kutakin käsittelyaluetta. On kuvattava se, mitä vesiä kullakin alueella syntyy ja kuinka ne aiotaan käsitellä. Samoin pitää täsmentää se, mikä on jo olemassa olevaa tai tulevaa nykyisen ympäristöluvan mukaista toimintaa (eli 0-vaihtoehdon sisältö) ja mikä varsinaisesti YVA-menettelyssä olevaa uutta toimintaa jätelajeineen ja -määrineen.

Hankkeen ja sen vaihtoehtojen suhde suunnitelmiin

Olenneimpia suunnitelmia, joita tässä yhteydessä pitää tarkastella, ovat valtakunnallinen ja alueellinen jätesuunnitelma.

Vaikutusalueen rajaus Ohjelmasta puuttuu esitys hankkeen vaikutusalueen rajaukseksi. Erilaiset ympäristövaikutukset voivat ulottua hankealueen ympärille, joten tarkasteltava vaikutusalue ja siten myös alue, jolta ympäristön nykytila kuvataan, pitää vaikutustyypeittäin rajata tarpeeksi laajaksi hankealueen ympärille.

Ympäristön nykytilan kuvaus ja vaikutusten selvittäminen

Ympäristön kuvauksen tarkoituksena on auttaa tunnistamaan hankkeen mahdollisia vaikutuksia ja kohdentamaan vaikutus selvityksiä. Ympäristön nykytila on myös vertailukohtana hankkeen vaikutuksia arvioitaessa. Tässä arviointiohjelmassa ympäristön nykytila on kuvattu pääpiirteissään asianmukaisesti, mutta kovin niukasti ja yleispiirteisesti. Arviointiselostukseen sitä pitää kaikilta osin tarkentaa ja täydentää, jotta vaikutusten arviointiin saa riittävän vertailukohtan. Alueelta on tehty paljon erilaisia selvityksiä, joten nykytilan kuvaukseen on olemassa runsaasti tarkkaa dataa. Ympäristön nykytila pitää ilmaista tarkkana numerotietona, jos sitä on käytettävissä. Sanallinen, yleistävä ja selitettävä kuvaus täydentää numerotietoa. Havainnollistamiseen (taulukot, kartat, kuvat yms.) pitää kiinnittää erityisesti huomiota.

Arvioinnissa on tarkoitus selvittää yhteisvaikutuksina olemassa olevan toiminnan sekä Ekokemin energiakäytön laajennushankkeen kanssa erityisesti ilmapäästöt, melu ja liikenne. Arvioinnissa pitää myös erotella olemassa olevan toiminnan sekä kummankin hankkeen osuus vaikutuksista. Myös hankkeen rakennusvaiheen ja käytöstä poistumisen (loppusijoitusalue) vaikutukset pitää esitellä selkeästi.

Päästöt ilmaan

Päästöinä ilmaan on ilmoitettu arvioitavaksi haihtuvia yhdisteitä ja metaania. Kaatopaikkaolosuhteissa voi syntyä metaanin lisäksi myös muita kaasumaisia yhdisteitä, kuten hiilidioksidia, haisevia rikkiyhdisteitä ja ammoniakkaa, jotka pitää ottaa arviointiin mukaan.

Hajuja voi syntyä hajapäästöinä eri lähteistä, mm. paalatusta yhdyskuntajätteestä. Kaikki hajulähteet pitää tunnistaa ja niiden vaikutukset arvioida. Myös poikkeustilanteiden hajupäästöt pitää arvioida.

Toiminnan pölypäästöt sisältävät mm. metalleja ja pysyviä orgaanisia yhdisteitä, joiden päästöt ilmaan ja edelleen maaperään, kasvillisuuteen sekä pinta- ja pohjavesiin on arvioitava. Vaikutusten arvioinnissa pitää hyödyntää myös Kuulojan käsittelykeskuksen tarkkailuun kuuluvien bioindikaattoriselvitysten tuloksia.

Vaikutuksia ilmanlaatuun pitää verrata nykytilanteeseen, jossa siihen vaikuttavat pääasiassa Ekokemin piippupäästöt, Ekokemin ja Ekokem-Palvelun hajapäästöt sekä kantatien 54:n liikenne.

Vaikutukset ilmastoon

Arviointiohjelmassa ei ollut mainittu vaikutuksia ilmastoon. YVA-lain mukaan myös ne pitää arvioida.

Melu

Nykytilanteen selvittämiseksi ja vuonna 2005 Ekokemin laitosalueelta tehdyn melumallinnuksen laskentatulosten varmentamiseksi vaikutusalueella, etenkin lähimpien asuintalojen piha-alueilla sekä Hatlamminsuon suojelualueella, pitää tehdä melumittaukset.

Suunnitellussa meluselvityksessä pitää kuvata tarkasti mm. melulähteet sekä arvioinnin epävarmuustekijät ja niiden vaikutus tulokseen. Meluvaikutuksia on tarkoitus verrata kansallisiin ohjearvoihin (asutus ja muut melulle herkätkohdeet, kuten suojelualueet), mutta arvioinnissa pitää tarkastella myös niitä häiritseviksi koettuja meluvaikutuksia, joita ei voi kuvata nykyisiin ohjearvoihin verrattavilla tunnusluvuilla. Jos melu on luonteeltaan iskumaista tai kapeakaisista, mittaus- tai laskentatulokseen lisätään 5 dB ennen sen vertaamista ohjearvoihin. Myös poikkeustilanteiden meluvaikutukset pitää arvioida. Tulokset pitää esittää riittävän isoilla ja selkeillä melukartoilla ja sanallisesti.

Tärinä

Myös hankkeen mahdolliset tärinävaikutukset pitää arvioida.

Pohjavedet

Arvioinnissa aiotaan esittää tiedot tärkeistä pohjavesialueista. Se ei riitä, vaan vaikutusten arvioinnissa on esitettävä ja otettava huomioon myös II- ja III-luokan pohjavesialueet, vaikutusalueella mahdollisesti sijaitsevat talousvesikaivot sekä ylipäättään vaikutus toisen kiinteistöllä olevaan tai sinne virtaavaan

pohjaveteen. Pohjaveden laadun lisäksi on arvioitava hankkeen mahdolliset vaikutukset pohjaveden määrään. Pölypäästöjen vaikutukset pohjaveden laatuun pitää arvioida.

Pintavedet

Hankkeen vaikutusalueen pintavesien nykytila pitää esittää selkeästi. Pintavedet valuma-alueineen pitää esittää kunnollisella kartalla. Vesien hallinta, poisjohdettavat vedet ja niiden vaikutukset ovat keskeinen arvioitava kokonaisuus. On arvioitava vaikutukset ympäristöön, kun vedet johdetaan ojiin, ja jätevedenpuhdistamolle, kun vedet johdetaan jätevesiviemäriin.

Hankealueelta muodostuvien vesien laatuun vaikuttavat myös alueen pölypäästöt, mikä pitää muistaa ottaa arvioinnissa huomioon. Arvioinnissa pitää selvittää vaikutukset sekä Ekokemin että kaupungin jätevesienkäsittelylle ja niiden riittävyys esimerkiksi poikkeuksellisissa rankkasadetilanteissa. Poikkeustilanteiden pintavesivaikutukset ja vaikutukset puhdistamoille pitää esittää.

Maaperä ja kasvillisuus

Pölypäästöjen suorat ja välilliset vaikutukset maaperään ja kasvillisuuteen pitää arvioida.

Suojelutilanne

Hatlamminsuosta todetaan, että luonnonsuojelualuetta ei ole vielä perustettu. Suurin osa alueesta on kuitenkin jo hankittu valtiolle luonnonsuojelutarkoituksiin.

Maisema

Hankkeen vaikutusalueen nykyistä maisemaa ja topografiaa ei kuvata. Loppusijoitusalueen maisemallisiin vaikutuksiin vaikuttavat mm. jätetäyttöjen määrät ja korkeus.

Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset

YVA-lain mukaan ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia ovat välittömät ja välilliset vaikutukset ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen. Arviointiohjelmassa ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arviointi on esitetty sekavasti. Merkittävänä arviointimenetelmänä on tarkoitus olla asukaskysely. Tarkasteltavat vaikutukset on jaettu suoriin (mm. aluetalous, kuntatalous) ja välillisiin vaikutuksiin (mm. muutokset asenteissa, viihtyvyys).

Ihmisiin (terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen) kohdistuvien vaikutusten arvioinnin perustana pitää olla 'kova fakta' (esim. melu-, ilmanlaatu-, haju-, liikenne- ja maisemavaikutusten arvioinnista saadut tiedot). Ihmisiin kohdistuvilla vaikutuksilla ei tarkoiteta ihmisten mielipiteitä hankkeen vaikutuksista tai siihen kohdistuvia asenteita ja niiden muutoksia (vaikka ne kiinnostavatkin hankkeesta vastaavaa), joten asukaskysely ei ole ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnin perusaineisto. Siitä saa aineistoa pääasiassa erilaisten vaikutusten merkittävyyden arviointiin ja parhaimmillaan myös kohdentumiseen eri intressiryhmiin.

Alue- ja kuntatalous sekä elinkeinoelämä eivät liene (kuin korkeintaan välillisesti) YVA-lain tarkoittamia ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia. Välillisiksi vaikutuksiksi arviointiohjelmassa luokitellut viihtyvyyden ja virkistyskäytön muutokset puolestaan ovat paremminkin suoria vaikutuksia. Terveysvaikutuksia ei tässä yhteydessä (Taulukko 6-1.) edes mainita.

Terveysvaikutuksia aiotaan arvioida vertaamalla erilaisia arviointituloksia ohjearvoihin. Ilmanlaadun arviointituloksia pitää kuitenkin verrata ilmanlaadun nykytilaan. Huomattava on myös se, että kaikista ympäristövaikutuksista ei ole olemassa ohje- tai raja-arvoja. Ohjearvojen allekin jäävät arvot voivat puolestaan olla merkittäviä esimerkiksi viihtyisyysvaikutusten vuoksi. Terveys- ja viihtyisyysvaikutuksina pitää arvioida myös esimerkiksi haittaeläinhaitat.

Kysely on tarkoitus tehdä yhdessä Ekokemin hankkeen kanssa. Kyselystä pitää erotella kumpaakin hanketta koskevat tulokset. Kyselylomake, kohderyhmät ja vastaajia koskevat kokoomatiedot pitää esittää arviointiselostuksessa. Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset pitää arvioida siihen soveltuvan koulutuksen saaneen henkilön.

Raportointi

YVA-ohjelma on rakenteeltaan melko helppolukuinen ja pääosin selkeästi jäsennelty, mutta niukkanainen ja epätäsmällinen. Ohjelmassa on jonkin verran virheitä; esimerkiksi maakuntakaavaa on toistuvasti esitelty seutukaavana. Arviointiselostuksessa pitää kiinnittää huomiota siihen, että asiat on esitetty johdonmukaisesti, yksiselitteisesti ja riittävän yksityiskohtaisesti ja havainnollistettu selkeästi. Tekstin sanastoa pitää täydentää siten, että siinä selitetään kaikki tekstissä toisiinsa rinnasteiset määritelmät, kuten esimerkiksi teollisuusjäte-yhdyskuntajäte ja stabilointi-kiinteytys.

Lausunnon nähtävillä olo

Ympäristökeskus lähettää yhteysviranomaisen lausunnon tiedoksi lausunnon antajille ja mielipiteen esittäjille. Lausunto tulee nähtävillä myös ympäristöhallinnon verkkopalveluun osoitteeseen www.ymparisto.fi/ham/yva > Vireillä olevat YVA-hankkeet.

Johtaja Harri Kallio

Kehittämispäällikkö Riitta Turunen

Liite Maksun määräytyminen ja maksua koskeva muutoksenhaku

Tiedoksi Lausunnon antajat, mielipiteen esittäjät ja Hämeen tiepiiri
Suomen ympäristökeskus (ja 2 kpl arviointiohjelmia)
Hämeen ympäristökeskus, Ympäristönsuojeluosasto

Liite

MAKSUN MÄÄRÄYTYMINEN JA MAKSUA KOSKEVA MUUTOKSENHAKU

Maksun määräytyminen

Maksu määräytyy ympäristöministeriön asetuksessa (1387/2006) alueellisen ympäristökeskuksen maksullisista suoritteista olevan maksutaulukon mukaisesti.

Maksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollisella, joka katsoo, että maksun määräytymisessä on tapahtunut virhe, on oikeus vaatia siihen oikaisua Hämeen ympäristökeskukselta. Oikaisuvaatimus on toimitettava ympäristökeskukselle kuuden (6) kuuden kuukauden kuluttua maksun määräämisestä. Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava oikaisua vaativan nimi, asuinpaikka ja postiosoite, vaatimus maksun muuttamiseksi sekä oikaisuvaatimuksen perustelut.

Oikaisuvaatimus on oikaisuvaatimuksen tekijän ja oikaisuvaatimuksen muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut oikaisuvaatimuksen, siinä on mainittava myös laatijan nimi, asuinpaikka ja postiosoite. Oikaisuvaatimus voidaan toimittaa ympäristökeskukseen myös sähköisessä muodossa. Kun sähköisessä asiakirjassa on riittävät tiedot lähettäjistä, sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella eikä myöskään ns. sähköistä allekirjoitusta tarvita.

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä maksun määräämisen perusteena oleva asiakirja alkuperäisenä tai jäljennöksenä.

Omalla vastuullaan oikaisuvaatimuksen voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Kirjallinen oikaisuvaatimus on jätettävä postiin tai sähköinen oikaisuvaatimus lähetettävä siten, että se ehtii perille oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Hämeen ympäristökeskuksen postiosoite on PL 131, 13101 Hämeenlinna ja käyntiosoite Birger Jaarlinkatu 13. Lahden toimipaikan postiosoite on PL 29, 15141 Lahti ja käyntiosoite Vesijärvenkatu 11 A. Sähköposti toimitetaan osoitteeseen kirjaamo.ham@ymparisto.fi.

Sovelletut oikeusohjeet

Valtion maksuperustelaki (150/1992)

Laki valtion maksuperustelain muuttamisesta (961/1998)

Ympäristöministeriön asetus (1387/2006) alueellisen ympäristökeskuksen maksullisista suoritteista

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003)